

990530-1

Oliver Sacks se zmiňuje o pacientovi, který se identifikoval se svou chorobou. Obávám se, že je třeba věc chápat širše: někteří lidé se potřebují s něčím identifikovat v náhradu za deficienci svého „já“. Ta identifikace ostatně nemusí být stoprocentní: snad všichni lidé se s něčím alespoň částečně identifikují: se svým zaměstnáním, se svou funkcí společenskou nebo pracovní či jinou, se svým politickým klubem, stranou nebo sportovním fanouškovstvím atd. atd. Zvláštnost případu, o kterém se zmiňuje Sacks, spočívá v té absurditě, že se člověk může schovat do své choroby jako do skořápky či ulity. Možná, že do této souvislosti náleží také nejrůznější „posedlosti“, jak o nich čteme v evangeliích. Možná že Ježíšova uzdravování nebyla vlastně léčením neduhů a chorob, nýbrž spíše vysvobozením z takových sebeidentifikací. Kdyby tomu tak bylo, pak ona podivná posthumní identifikace Ježíše z Nazaréta (nebo snad Nazarejského?) se Synem Boha živého je tím nejvyhraněnějším nepochopením jeho evangelia, které beze všech pochybností nebylo zprávou o sobě, nýbrž o přicházejícím Království. Ten, který osvobodil právě ty, kteří to osvobození nejvíc potřebovali, byl zaklet a fixován do archetypické, mytické postavy, zbavené jakékoli souvislosti s jiným než mimosvětovým, nadsvětovým, tedy nedějinným a naddějinným vysvobozením. Někteří z prvních křesťanů si to sice uvědomovali a dokonce si jim podařilo do křesťanství a pak do dalších dogmat prosadit onen významný dějinný moment jako neodmyslitelnou a neoddělitelnou součást a složku inkarnace. Ale to byla jen značka, jen připomínka, ale skutečné cesty stále početnějších „křesťanů“ vedly jinými směry. Zejména ve středověku slavila myšlenka identifikace (či zrelativizovanější a jakoby zbožnější: imitace) velké vítězství – osud Ježíšův, Marie, svatých byl znovu jakoby „prožíván“ až do těch případných stigmat. To vše bylo remytizací nejen ježíšovské, ale vůbec nejlepší židovské tradice. Vynález antiarchetypů byl nejen zapomenut, ale důkladně vyprázdněn, obrácen v opak: evangelium se stalo mýtem, šíření křesťanství bylo založeno na vnějším přeznačení („pokřtění“) pohanských zvyků a svátků, převzetí odpovědnosti a tím i osobního rizika bylo někdy nuceně, někdy radostně delegováno na církevní předáky.

(Praha, 990530-1.)